6.3 Ontsluiting en inzet van traditionele en (cultuur)historische kennis

Ontsluiting en inzet van traditionele en (cultuur)historische kennis *Dit kennisproject richt zich op het veiligstellen, ontsluiten en integreren van traditionele en (cultuur)historische kennis als volwaardige kennisbron voor klimaatadaptatie en duurzame ontwikkeling op Bonaire.*	
Nummer	3
Programma	Governance en Kennis
Context of thematiek	Op Bonaire is het leven altijd gevormd door de unieke klimatologische omstandigheden van een klein, droog en geïsoleerd eiland. Generaties lang hebben inwoners zich aangepast aan schaarste, extreme weersomstandigheden en de noodzaak van zelfvoorziening. Deze traditionele en historische kennis – van wateropvang en landbouwtechnieken tot bouwmethoden en sociale organisatie – was cruciaal om te overleven in een omgeving waar externe hulp beperkt was. Met de komst van moderne technologieën en infrastructuur is veel comfort en efficiëntie gewonnen. Ontziltingsinstallaties, geïmporteerde bouwmaterialen en internationale voedselketens hebben het dagelijks leven ingrijpend veranderd. Tegelijkertijd heeft deze vooruitgang geleid tot een verlies van lokale kennis en praktijken die juist veerkracht en duurzaamheid boden. In een tijd waarin klimaatverandering nieuwe uitdagingen brengt, zoals langere droogteperiodes, stijgende temperaturen en zeespiegelstijging, wordt het herwaarderen van deze traditionele inzichten steeds belangrijker. Het benutten van traditionele en (cultuur)historische kennis biedt niet alleen praktische oplossingen, maar versterkt ook culturele identiteit en gemeenschapszin. Combinatie van oude en nieuwe kennis kan bijdragen aan een robuuste strategie die past bij de lokale context en die de afhankelijkheid van externe systemen vermindert.
Indicatoren	• Aantal openbaar ontsloten en toegankelijke bronnen van traditionele en historische kennis; aantal keren dat bronnen geraadpleegd is. • Aantal klimaatadaptatieprojecten waarin traditionele of hybride oplossingen is toegepast. • Aantal klimaatadaptatieprojecten waarin lokale kennis is toegepast. • Mate van bekendheid (bijv. % beleidsmakers) • Aantal beleidsdocumenten en regelgeving waarin (gebruik van) traditionele en historische kennis is geborgd
Kennisdoel	• Ontsluiten en toegankelijk maken van bestaande kennisbronnen (interviews, archieven) voor beleidsmakers, ontwerpers en gemeenschappen. • Herwaarderen en integreren van traditionele en historische kennis in klimaatadaptatie en duurzaamheidsstrategieën op Bonaire. • Stimuleren van toepassing van lokale en vergelijkbare eilandkennis in concrete maatregelen en projecten. • Vergelijken en leren van andere eilanden en gemeenschappen met soortgelijke klimatologische en sociale omstandigheden. • Creëren van hybride oplossingen waarin traditionele praktijken en moderne technologie elkaar versterken. • …
Beschikbare kennis	• Online archief “Archivoboneiru.com”, FuHiKuBo’s archief en catalogus en thematische producties. • Collecties en kennis bij Terramar Museum, BONAI (Bonaire Archaeological Institute) - Preserving Bonaire’s Heritage project, Mangazina di Rei, Museo Chich’i Tan. • …

Kennisleemte	• Hoe effectief zijn traditionele technieken voor waterbeheer, landbouw en bouw onder huidige en toekomstige klimaatscenario's op Bonaire? • Welke sociaal-culturele factoren beïnvloeden de acceptatie en toepassing van traditionele kennis in een moderne context? • Wat is de economische haalbaarheid van oplossingen gebaseerd op lokale kennis in vergelijking met technologische alternatieven? • Welke relevante kennis uit andere eilanden of gemeenschappen is overdraagbaar naar Bonaire, en onder welke voorwaarden? • Hoe kunnen mechanismen voor borging en overdracht van traditionele kennis naar jongere generaties en beleidsprocessen het best worden ingericht? • …
Beoogde resultaten	• Gevalideerde kennisbank met traditionele en historische praktijken, inclusief metadata over toepasbaarheid onder huidige klimaatomstandigheden. • Praktische richtlijnen en ontwerpprincipes voor klimaatadaptatie op Bonaire, gebaseerd op lokale en vergelijkbare eilandkennis. • Sociaal-culturele analyse die inzicht geeft in drijfveren en barrières voor het gebruik van traditionele kennis in hedendaagse projecten. • Economische en technische haalbaarheidsstudie van hybride oplossingen (traditioneel + modern) voor waterbeheer, landbouw en bouw. • Netwerk en samenwerkingsplatform voor kennisuitwisseling tussen Bonaire en andere eilanden/regio's met vergelijkbare uitdagingen. • …
Verwachte impact	• Versterking van klimaatadaptatie door inzet van bewezen, lokaal passende oplossingen die minder afhankelijk zijn van externe middelen. • Behoud en revitalisering van cultureel erfgoed, waardoor gemeenschapsidentiteit en sociale cohesie worden versterkt. • Vergroting van veerkracht en zelfvoorzienendheid van Bonaire in het licht van klimaatverandering en economische kwetsbaarheid. • Ontwikkeling van innovatieve hybride oplossingen waarin traditionele kennis en moderne technologie elkaar aanvullen. • Kennisdeling en samenwerking met andere eilanden en regio's, wat leidt tot een breder netwerk van duurzame praktijken. • …
Kritische succesfactoren of randvoorwaarden	• Duurzame financiering en governance • Lokale betrokkenheid en co-creatie • Implementatie en integratie in beleid • Toegankelijke kennisinfrastructuur • …
Indicatief budget	0,5-1 miljoen € • 0,1-0,2 miljoen € per jaar, deels ter versterking en versnelling van lopende initiatieven
Indicatieve doorlooptijd	3-5 jaar